VIIKONVAIHDE

PERJANTAIVIERAS

Jumalan siunaus

Presidentti **Sauli Niinistö** toivotti uudenvuoden puheensa lopuksi kuulijoille ja katsojille ”Jumalan siunausta”. Vaikka asiasta on jo yksi keskustelukierros käyty, jatkan aiheesta. Tätä toivotusta koskeva symbolinen kysymys on nimittäin äärettömän tärkeä.

Tiedän, että monet kuulijat pitivät toivotusta hyvänä tapana ja osoituksena siitä, että presidentti on kunnon mies. Toiset ovat huomauttaneet, että kyse on amerikkalaisesta tavasta, jota vasta **Martti Ahtisaari** alkoi Suomessa käyttää. **Mauno Koivisto** ei muistini mukaan tällaista toivottanut, vaikka hänellä selvästi on omakohtainen uskonnollinen vakaumus.

Kuka voi toivottaa virastaan käsin jumalan siunausta? Millä tavalla presidentin pitäisi suhtautua uskonnollisiin kysymyksiin? Toivottaako siunausta Jumala, presidentti vai hänen esikuntansa?

Kahden regimentin oppi

Luterilaisissa maissa on sitten Lutherin päivien pitäydytty kahden regimentin opissa: eli maallisia ja hengellisiä asioita ei sotketa toisiinsa, vaan kumpikin elämänalue vaikuttaa maailmassa itsenäisesti. Eli kahden tuhannen vuoden takaisin sanoin: annetaan Jumalalle mikä Jumalan on ja keisarille se mikä keisarin on.

Tähän kantaan Luther tuli kahdesta syystä. Katolisen kirkon historia oli 1500-luvulle asti pidäkkeetöntä paavillista vallankäyttöä ja sotkeutumista maallisiin asioihin. Tämä kirkkoruhtinas-mentaliteetti oli kirkon tehtävien kannalta harhautumista.

Luther taas joutui uskonpuhdistuksen etenemisen varmistamiseksi tekemään kahden regimentin opista johdetun kompromissin valtionpäämiesten kanssa. Tämän kompromissin voi muotoilla vaikka niin, että protestantit eivät sotkeudu kuninkaiden asioihin, kunhan saavat vapaasti tunnustaa uskontoaan. Tämä oli valtaa pitävienkin kannalta hyvä ratkaisu.

USA on uutena valtiona pienten, vainottujen, puritaanisten uskonnollisten ryhmien perustama valtio, joka symboleissaan julistaa: ”In God we trust.” Kansalaisoikeudet ja valtion rakenne on johdettu sekä luonnonoikeuksista että kristillisestä sanasta. Presidentti on siellä edesvastuussa perustuslaille ja koko eettisen koodeksin lähteille.

Uskonnonvapaus on tärkeintä

Suomen historia on erilainen. Se yhteiskuntasopimus, johon valtio perustuu, on tuhannen vuoden historiallisen kehityksen tulosta. Filosofinen pohja on eurooppalaisen ajattelun osa: se osa, jossa jokaisella kansakunnalla on jokin historiallinen tehtävä, jonka takia se on oikeutettu itsenäisyyteen.

Tämä eurooppalainen kansallisuusajatushan toteutuu yhä, viimeksi entisen Jugoslavian alueella. Suomen valtion perustuslaillisessa ytimessä ei ole ajatusta siitä, että Suomi olisi erityisesti valittu kansakunta. Uskonnon vapaus on alusta lähtien ollut osa tasavallan ideologiaa.

Ei ole kysytty uskotko tai mihin uskot. Vaan olemme yhdessä taanneet toisillemme vapauden uskoa, epäillä, olla uskomatta tai tunnustautua johonkin muuhun uskoon.

Presidentin virkatehtävänä on pitää yllä kahden regimentin oppia, ei sotkea sitä. Presidentti ei ole siunauksen välittäjä. Ei varsinkaan sellainen, jonka uskonnollisesta ajattelusta emme mitään tiedä. ”Jumalan siunausta” voi mielestäni toivottaa vain pappisvihkimyksen saanut, koska hän edustaa kätten päälle panemisen suurta ketjua eli sukkessiota.

JUHA KUISMA on kylien liiketoiminta-asiamies.

YRTTIMAAN TARINOITA

Kasvimaan kaunis sääennustaja

Harvassa kasvissa yhdistyvät kauneus ja hyöty yhtä hienosti kuin kehäkukassa. Sen yleensä oranssit kukat ilahduttavat puutarhuria keskikesästä loppusyksyyn.

Jos on uskominen norjalaista yrttikirjailija **Annemarta Borgenia**, ”ei sellaista ruokaa olekaan, joka ei paranisi ripauksesta calendulaa”. Calendula on karotiinin tapainen väriaine ja samalla kehäkukkien tieteellinen sukunimi.

Kehäkukan terälehtiä on käytetty sahramin tapaan antamaan väriä voihin, riisiin ja leivonnaisiin. Parhaiten värin saa esiin, kun terälehtiä kypsyttää vähän aikaa öljyssä.

Salaattiin voi lisätä terälehtien lisäksi kehäkukan lehtiä, jotka ovat ravintoarvoltaan voikukan luokkaa.

Lääkinnällisestä käytöstä tärkein on ollut ihonhoito. Kehäkukkasalvalla hoidettiin monenlaisia vaivoja haavoista ja ihottumista känsiin ja peräpukamiin.

Annemarta Borgen kertoo mainiossa kirjassaan Minun yrttini, että hän jalostaa kehäkukkaa jättämällä komeimmat kukat tuottamaan siementä. Siemenet hän sekoittaa märkään multaan, jota hän levittelee sinne tänne.

Maan suhteen kukka on vaatimaton, mutta paikan on oltava aurinkoinen.

Kehäkukkaa voi kylvää kaalimaahan rapsikuoriaismagneeteiksi. Maaperän ankeroisia sen puolestaan sanotaan häätävän.

Maanviljelijää kehäkukka hyödyttää sääennustustaidoillaan. Jos kukka on auki jo aamusta, tulee poutasää, mutta jos se ei aamulla avaudu, on syytä varautua sateeseen.

TOPI LINJAMA

Mainonnan ammattilaiset siirtyivät käsityöläisiksi metsän keskelle

Mainosalasta tarpeekseen saaneet Tiina Anttila ja Kalle Helminen vaihtoivat rohkeasti ammattia ja muuttivat Helsingistä Oriveden Eräjärvelle. Päätöstä he eivät ole katuneet.

ORIVESI

Parikymmentä vuotta mainoskuvaajana Helsingissä työskennellyt **Kalle Helminen** alkoi tuntea 2000-luvun alkupuolella, että ala oli luisumassa alamäkeen. Kampanjoita ei enää suunniteltu kunnolla, ideat katosivat ja työstä maksettiin entistä vähemmän.

”Muistan yhden legendaarisen palaverin, jossa mainostoimiston ihmiset puhuivat jugurtista, että millainen tahtotila sillä on. Ajattelin silloin, että nyt on kyllä liian jööttiä meikäläiselle”, kuvaajakonkari hymähtää.

Mielessä muhinut ajatus maallemuutosta otti tulta alleen kun loputkin kiinnostavat työt hävisivät taantuman myötä.

”Kalle olisi ollut valmis muuttamaan aikaisemminkin, mutta minulle muuttoajatus oli pelottava, sillä olin ollut kaupungeissa niin pitkään”, puvustuksia ja lavastuksia tehnyt **Tiina Anttila** kertaa.

”Sanoinkin, etten tiedä, kestänkö edes puolta vuotta täällä.”

Muuttopelko oli turha

Pelko osoittautui turhaksi.

”Meni vajaa puoli vuotta muutosta, kun sanoin, että haluan välttää kaupunkielämää niin paljon kuin mahdollista ”, Tiina nauraa.

Luova pariskunta on viihtynyt lähes neljä vuotta Oriveden Eräjärvellä 1800-luvulta peräisin olevassa maalaistalossa, joka vuosikaudet kylmillään seistyään koki täyden muodonmuutoksen.

Tiina suunnittelee ja tekee kotoa käsin Lumme Design -nimellä vaatteita, asusteita ja muita uniikkituotteita kansainväliseen verkkokauppaan.

Helmisen tilan mailla sijainnut vanha maalaistalo sai uuden elämän vuosikausien kylmillään olon jälkeen.

Puolen kilometrin päässä Kallen synnyinkodin pihassa sijaitsee vanhaan navettaan tehty verstas, jossa mies valmistaa massiivipuisia Helmipuuhuonekaluja ja tekee puusepän töitä.

Maanviljely verissä

Maailmaa nähneet löytävät maalla asumisesta monta hyvää puolta.

”Tykkään täällä omasta rauhasta, kiireettömyydestä ja asumisen väljyydestä”, Kalle listaa.

”Myös kulurakenne muuttui käytännössä kokonaan.”

Tiinaa eivät noin 900 asukkaan kylän pienet piirit ahdista.

”Kaupungissa ihmiset ovat välittömiä, mutta maalla he ovat mielestäni sen lisäksi myös aidompia. Hämeessä ihmisten annetaan olla sellaisia kuin he ovat, elä ja anna toistenkin elää -mentaliteetilla.”

Maalaisarki tuntuu myös monipuolisemmalta, kun välillä voi vaihtaa traktorihommiin.

”Kyllä tässä pikku hiljaa rupeaa olemaan sellainen olo, että voi kun tulisi taas kevät ja pääsisi toukotöihin”, Kalle paljastaa.

Taloa ympäröivät siskon omistamat pellot, joiden viljelemisessä Kalle auttaa lankomiestään.

”Jos on jäänyt kynsien alle multaa, niin siitä on omalla tavallaan aika hankala päästä eroon.”

Puulusikoilla ei pärjää

Käsityöläisen elämä maalla ei silti ole pelkkää ruusuilla tanssimista. Pääkaupunkiseudulla leipä voisi olla leveämpi.

”Tottakai olisi helpompi saada asiakkaita ja viedä asioita eteenpäin, jos asuisi isossa kaupungissa, mutta se on myös valintakysymys, mitä arvostaa enemmän”, Tiina puntaroi.

”Haluaako peruselämänlaatua, että on oma rauha tehdä niin kuin itse haluaa, vai sitä, että joutuu pomppimaan palaverista toiseen ja myymään osaamistaan hulluna joka päivä?”

Syrjäseudullakin pärjää, jos osaa verkostoitua hyvin. Myös luovia ideoita tarvitaan paljon.

”Ei voi ruveta tekemään pelkkiä puulusikoita. Tuotteessa pitää olla jotain sellaista mitä kilpailijalla ei ole”, Kalle painottaa.

Liian nirso ei myöskään saa olla töiden suhteen.

”Huonekaluistani suuri osa menee Helsinkiin, mutta lähiseudulle olen sitten tehnyt vähän kaikkea hiekkalaatikoista ja laitureista lähtien.”

Joustavampaa rahoitusta

Eräjärveltä lähtee päättäjille selkeä viesti. Maaseudulle voisi syntyä työpaikkoja nykyistä paljon enemmän, jos tukipolitiikka huomioisi myös ne yritykset, joita ei lasketa maatalouden liitännäiselinkeinoiksi.

”Pitäisi olla joustavampia rahoitusjärjestelmiä muillekin maaseudun pienyrittäjille. Yhden miehen verstaasta kun saattaa joskus kasvaa yritys, joka työllistää useamman ihmisen”, Kalle muistuttaa.

HENNA VAINIO

KARI SALONEN

Muotisuunnittelijaksi New Yorkissa opiskellut Tiina Anttila pitää kiinni omasta tunnistettavasta tyylistään, jossa näkyy vaikutteita eri aikakausista ja kulttuureista.

Mainoskuvaajasta puusepäksi ryhtynyt Kalle Helminen toivoo, että maatalouden liitännäiselinkeinoihin kuulumattomat pienyritykset otettaisiin huomioon maaseudun tukipolitiikassa.

Muuttuva luonto inspiroi suunnittelijaa

Michael Jackson, Eminem ja Missy Eliot.

Siinä muutama esimerkki supertähdistä, joiden kanssa **Tiina Anttila** teki töitä New Yorkissa asuessaan. Kaikkiaan Isossa Omenassa vierähti 18 työntäyteistä vuotta.

”Olen ihmetellyt maalle muutettuani, että miten olen voinut asua niin kauan Nykissä. Olen kuitenkin tyytyväinen, että lähdin, koin ja tein. Nyt ei ainakaan ole mitään kaukokaipuuta.”

Muotisuunnittelijaksi opiskelemaan lähtenyt maalaistyttö päätyi taiteen ja viihteen maailmaan, koska ei halunnut luopua omasta tyylistään.

Tyylien kerroksellisuutta

Lumme Designin tyyli poikkeaa skandinaavisesta pelkistyneisyydestä, josta suomalaiset suunnittelijat usein tunnetaan.

”Ärsyynnyin kun jossain vaiheessa aina mutistiin, ettei tyylini ole ”suomalaista”. Sanoin takaisin, että miten niin, minähän olen suomalainen. Miksi pitää määrittää suomalaisuus niin, että kaiken pitää olla neliskanttista vaaleaa pintaa?”

Inspiraatio löytyy monimuotoisesta ja muuttuvasta luonnosta. Asuissa näkyy usein eri aikakausien ja kulttuurien kerroksellisuutta. Eikä ihme, sillä Satakunnan kasvatin lapsuuden haaveammatti oli arkeologi.

Nahasta kevyen näköistä

Anttila käyttää uniikkituotteissaan paljon vintage-nahkaa, jonka hän usein värjää tai maalaa. Lopputulos saattaa olla epätavallisen kevyt, silkkiä tai pitsiä muistuttava.

”Minulla on aina ollut tatsi nahkaan, että saan raskaastakin kevyen näköisen. Pappani oli suutari, joten nahan työstäminen on kai jotenkin verissä.”

Materiaaleissa hän pyrkii suosimaan kotimaista jos mahdollista.

Eräjärveläisen kädenjälki on näkynyt myös Big Brother -ohjelman talon sisustuksessa useampana vuonna. Tuorein aluevaltaus on yhteistyö kotimaisen kylpyhuone- ja keittiökalustevalmistajan kanssa.

”Temalille suunnittelemani allaskuosit menevät Pohjoismaihin ja Eurooppaan.”

HENNA VAINIO

Kuhmalahden kyläkauppias Nea Virras antaa kasvot Lumme Designin vaatteille. Tiina Anttila käyttää mielellään paikallisia asukkaita malleina.